

Monumentnummer*: 518584

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 september 2000
Kadaster deel/nr 82656/88

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Brunssum		Brunssum		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wieënweg	36			6445 CE	Brunssum		
Wieënweg	38			6445 CE	Brunssum		
Wieënweg	40			6445 CE	Brunssum		
Wieënweg	42			6445 CE	Brunssum		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Brunssum		B				6611	
Brunssum		B				6609	
Brunssum		B				6610	
Brunssum		B				6608	

Omschrijving**

Inleiding

Vier INGENIEURSWONINGEN onder één kap in traditionele stijl, 1941. Gebouwd naar een ontwerp van de Sittardse architect Jos. Wielders, in opdracht van de Staatsmijnen in Limburg. De woningen zijn gesitueerd in de lineaire bebouwing van de Wieënweg, onmiddellijk ten zuiden van de voormalige mijnspoorweg en op korte afstand van de voormalige Staatsmijnen Emma en Hendrik.

De tegen de westelijke uitbouw van Wieënweg 42 gebouwde garage behoort bij het pand Wieënweg 44.

UITGESLOTEN van bescherming zijn de aangebouwde terrasluifel en de bakstenen tuinmuur achter de bijkeuken van nr. 36; de bijgebouwde tuinberging van nr. 38; de bijgebouwde tuinberging van nr. 40; de bijgebouwde dubbele garage van nr. 42.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving\

De vier ingenieurswoningen vormen een bouwkundige eenheid samengesteld uit twee woningtypen: twee hoekpanden van het type 8, twee tussenpanden van het type 7. Beide hoekpanden hebben een L-vormige PLATTEGROND, vanwege een aan de west- (nr. 42) en oostgevel (nr. 36) uitgebouwde bijkeuken. De tussenpanden hebben een L-vormige plattegrond vanwege de gecombineerde bijkeuken- annex stallinguitbouwen dwars tegen de achtergevel.

Alle panden tellen een gedeeltelijke souterrainverdieping, twee BOUWLAGEN en een zolderverdieping. Pand nr. 42 heeft vanwege een latere verbouwing een volledige onderkeldering. De vier woningen worden gedekt door een tussen tuitgevels verzonken ZADELDAK. Oversteken aan de voor- en achtergevelzijden. Rood genuanceerde Hollandse pannen. Nokschoorstenen. Op het achterdakvlak heeft elk pand oorspronkelijk een hoge schoorsteen en een met het naburige pand gecombineerde dakkapel. Deze kapellen hebben per pand drie vensters, onderling gescheiden door een beschot. Bij pand nr. 36 is de hoge schoorsteen ingekort en zijn er twee tuimelramen op het voordakvlak geplaatst. Pand nr. 38 heeft één tuimelraam. Bij de panden nr. 40 en nr. 42 zijn de dakkapelvensters vervangen door kunststof, de boeiboorden uitgevoerd in trespa.

De uitgebouwde entreepartijen van de tussengelegen panden 38 en 40 worden boven de eerste laag gedekt door een LESSENAARSDAK met rood genuanceerde Hollandse pannen, de bijkeukens annex stallingen van deze panden door een betonnen PLAT DAK met overstek. De bijkeukens van de hoekpanden hebben een ZADELDAK met rood genuanceerde Hollandse pannen en een nokschoorsteen.

De woningen zijn opgetrokken in baksteen en zandsteen. De voorgevels en de zijgevels zijn gemetseld in wild verband, de achtergevels in kettingverband. Platvol voegwerk. De VENSTERS waren oorspronkelijk uitgevoerd in smalle, donkergroen geverfde stalen profielen, de BUITENDEUREN in hout. Bij pand nr. 36 zijn de stalen vensters in de tweede bouwlaag bewaard gebleven. In de eerste bouwlaag zijn zij respectievelijk vervangen door houten (achtergevel) en kunststof (voorgevel) kozijnen met behoud van de oorspronkelijke indeling. Bij pand nr. 38 is de achtergevel voorzien van aluminium kozijnen. Pand 40 heeft kunststof, pand 42 uitsluitend aluminium vensterkozijnen.

De VOORGEVELS zijn georiënteerd op het zuiden. De hoekpanden hebben in de eerste bouwlaag een aanzienlijk rechthoekig zitkamervenster, oorspronkelijk voorzien van zijlichten. Boven dit venster achtereenvolgens een korfboogvormige rollaag, een vulstuk en een decoratieve rollaag. Daarnaast een rechthoekig halvenster met geboogde rollaag. In de tweede bouwlaag een reeks van drie rechthoekige slaapkamervensters. Boven het halvenster een rond stalen badkamervenster met kruisvormige indeling en waterspuwer. Op de voorgevelhoeken een steunbeer met zandstenen afdekking. De voorgevels van de middenpanden hebben in de eerste bouwlaag een uitgebouwde zitkamererker, onderling verbonden door een doorlopend lessenaarsdak. De erkers hebben elk een aanzienlijk rechthoekig venster met zijlichten. Verdiept tussen de erkers een entreepartij met rechthoekige deur en een rechthoekig halvenster. Beklinkerd portiek. In de tweede bouwlaag een reeks van vier rechthoekige vensters met geboogde strek en een rond stalen badkamervenster met kruisvormige indeling en waterspuwer.

De ZIJGEVELS van de hoekpanden aan respectievelijk de oost- en westzijde hebben de vorm van tuitgevels met schouderstukken. Deze schouderstukken worden ondersteund door uitkragende zandstenen consoles. De tuitgevel wordt bekroond door een zandstenen frieslijst. In de eerste laag een tegen de gevelhoek geplaatste segmentboogvormige houten entreedeur in een segmentboogvormige lijst van zandsteen. Daarnaast een souterrainvenster met rollaag. In de oksel met de uitgebouwde bijkeuken een klein rechthoekig

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

toiletvenster. Centraal in de tweede bouwlaag drie smalle, langgerekte rechthoekige trappenhuisvensters, oorspronkelijk met glas-in-lood. Daarnaast een rechthoekig toiletvenster. Hoog in de tuitgevel een reeks van drie rechthoekige vensters. De uitgebouwde BIJKEUKENS waren aan de zuidzijde oorspronkelijk voorzien van een klein rechthoekig venster, aan de noordzijde van een rechthoekige deur met bovenlicht en een rechthoekig zijvenster met bovenlicht. De bijkeuken van pand nr. 36 heeft in de zuidgevel een vergroot rechthoekig venster, in de oorspronkelijk blinde zijgevel is een venster geplaatst, in de noordgevel een klein rechthoekig venster. De bijkeuken van pand nr. 42 heeft in de zuidgevel een korfboogvormige houten toegangsdeur. De ACHTERGEVELS van de hoekpanden hebben een licht risalerend deel met in de eerste laag oorspronkelijk een dubbel rechthoekig kruiskozijn onder een strekboog, in de tweede laag twee rechthoekige vensters met strekbogen. Bij pand nr. 36 is het kruiskozijn van de eerste laag vervangen door een dubbele buitendeur. In de eerste laag van het terugliggende geveldeel oorspronkelijk een groot kozijn met dubbele terrasdeuren en zij- en bovenlichten met kleine roedeverdeling. Het geheel is geplaatst onder een strekboog. In de tweede laag een reeks van drie rechthoekige vensters, eveneens onder een strekboog. Bij het vernieuwen van de terrasdeuren is de kleine roedeverdeling bij pand nr. 36 verloren gegaan. Bij pand nr. 42 is de keuken aan de achtergevel uitgebouwd, de terrasdeuren zijn vervangen door een aluminium schuifpui.

De achtergevels van de middenpanden 38 en 40 hebben in de eerste laag oorspronkelijk een groot kozijn met dubbele terrasdeuren en zij- en bovenlichten met kleine roedeverdeling. Het geheel is geplaatst onder een strekboog. Daarnaast een rechthoekig keukenvenster met dubbel verticaal ingedeeld bovenlicht. Dwars tegen de achtergevel een gecombineerde, zich verbredende bijkeuken annex stalling. Deze bijkeuken heeft een rechthoekige houten buitendeur en twee rechthoekige stalen vensters. In de achtergevel van deze uitbouw de rechthoekige houten stallingdeur van rabatdelen. Bij pand nr. 38 zijn de achtergevelkozijnen vernieuwd in aluminium, waarbij de oorspronkelijke indelingen in de eerste bouwlaag verloren zijn gegaan. In de achtergevel van pand nr. 40 zijn de kozijnen vernieuwd in kunststof, waarbij uitsluitend de kleine roedeverdeling van de terrasdeuren verloren is gegaan. De buitendeur van de bijkeuken is verbreed.

De voortuinen van de vier ingenieurswoningen werden oorspronkelijk, vanaf de voorgevels van de uitgebouwde bijkeukens van de hoekpanden, geheel omgeven een door een bakstenen ERFSCHEIDING met ezelsrug. Deze afscheiding was slechts op vier plaatsen kortstondig onderbroken voor de toegang tot het perceel. De toegang tot de oprit van pand nr. 42 is vergroot door het ten dele slopen van de muur. De achtertuinten zijn waar nodig gescheiden door bakstenen tuinmuren. De lage scheimuurtjes naast de dubbele terrasdeuren zijn overal verdwenen.

De INTERIEURindeling van pand nr. 36 is ten dele gewijzigd: de indeling in kamers-en-suite is verdwenen, de badkamer is vergroot, van keuken- en bijkeuken is één ruimte gemaakt. Bij pand nr. 38 is indeling vrijwel ongewijzigd, met uitzondering van het muurtje tussen de bijkeuken en de stalling. De schuifdeuren met kastenwanden tussen de kamers-en-suite zijn nog aanwezig. Bij pand nr. 40 is de badkamer vergroot en zijn de schuifdeuren tussen de kamers-en-suite verwijderd. De scheidingsmuur tussen bijkeuken en stalling is doorgebroken. Pand nr. 42 heeft een uitgebouwde keuken, de kamers-en-suite zijn niet meer aanwezig.

Waardering

De ingenieurswoningen aan de Wieënweg 36-42 zijn van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische en typologische ontwikkeling. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door de traditionele bouwstijl, door het belang van de woningen voor het oeuvre van architect Wielders, de esthetische kwaliteiten van diens ontwerp, het materiaalgebruik en de ornamentiek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De woningen vormen een belangrijk onderdeel van het uitgestrekte, sterk hiërarchisch ingerichte woongebied in de onmiddellijke nabijheid van de terreinen van de voormalige Staatsmijnen Emma en Hendrik.

Als zodanig zijn de woningen een bijzondere uitdrukking van de wijze van bouwen van bedrijfswoningen in Nederland, waarbij in de mijnstreek meer dan elders in Nederland de maatschappelijke status van de bewoner binnen het bedrijf tot uitdrukking werd gebracht.

Als gevolg van deze specifieke situering zijn de ingenieurswoningen ten zeerste verbonden met de ontwikkeling en uitbreiding van de mijnstreek in het algemeen en Brunssum in het bijzonder. De woningen zijn van belang voor het aanzien van de mijnstreek en beschikken over een historisch-ruimtelijke relatie met de regionale bodemgesteldheid en de inmiddels geruimde mijnterreinen.

De woningen zijn van belang vanwege de van redelijk tot hoog variërende architectonische gaafheid en zijn van waarde voor de structurele en visuele gaafheid van de bebouwde omgeving. Bovendien beschikken de ingenieurswoningen over een redelijke architectuurhistorische zeldzaamheidswaarde; daarnaast in nationaal perspectief over een aanzienlijke typologische en functionele zeldzaamheidswaarde.

Het algemeen belang van de woningen wordt bepaald door de combinatie van de hierboven aangehaalde overwegingen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)